משניות מבוארות

מסכת כתובות פרק ז

שאינה נשואה. דאין מחילתה מחילה (רש"י). **רבי יהודה אומר, אם השיא אביה את הבת הבראשונה בחייו, יתן לשניה כשהיא יתומה כדרך שנתן לראשונה.** בין פחות מעשירית שבנכסיו ובין יותר. ואם עדין לא השיא. אומרין אם דעתו כמה היה נותן, או נותנין לה עשור נכסים. **וחכמים אומרים פעמים שאדם**

רבי יהודה אומר, אם השיא את הבת הראשונה, יתן לשניה כדרך שנתן לראשונה. וחכמים אומרים, פעמים שאדם עני והעשיר אין עשיר לבעיני, אלא שמין את הנכסים ונותנין לה:

ז המשלש מעות לבתו, והיא אומרת נאמן בעלי עלי, יעשה לי שלש מדות מה שהשלש בידו, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר, וכי אינה אלא שדה והיא רוצה למכרה, הרי היא מכורה משעכשיו. במה דברים אמורים, בגדולה. אבל בקטנה, אין מעשה קטנה כלום.

**פרק ז א המדיר את אשתו מלהנות לו, עד שלשים יום, יצמיד פרנס. יתר מכן, יוציא ויתן כתבה. רבי יהודה אומר, בישראל, חדש, אחד יקים. ושנים, יוציא ויתן כתבה. ובכהנת, שנים יקים, ושלשה יוציא ויתן כתבה: ב המדיר את אשתו שלא תטעום אחד מכל הפרות, יוציא ויתן כתבה. רבי יהודה אומר, בישראל, יום אחד יקים. שנים, יוציא ויתן כתבה. ובכהנת, שנים יקים. שלשה, יוציא ויתן כתבה: ג המדיר את אשתו שלא תתקשט באחד מכל המינין, יוציא ויתן כתבה. רבי יוסי אומר, בענעות, שלא נתן קצבה. בעבשירות, שלשים יום: ד המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה, בזמן שהוא עמה בעיר, חדש אחד יקים. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובזמן שהוא בעיר אחרת, יוציא ויתן כתבה: ה המדיר את אשתו שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה, יוציא ויתן כתבה. מפני שנולע בפניה. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, אם היה טוען משום דבר אחר שלא יכניס לתוכו מפני יצון, ולבית האבל. שאם תמות אין אדם נוסדה. ואם היה טוען משום דבר אחר שלא יכניס שם פרוצים. רשאי. ודוקא בהחזיק שם שמצאם שם בני אדם פרוצים. אמר לה כשעדרה נדרי עוני נקש, הרי מפר לך על מנת שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי דברים של קלון, או מה שאמרתי לך, או שאמר לה על מנת שתהא המלאה המערה לאשתו, שתרערע אחר התשמיש כדי שתעבר, יוציא ויתן כתבה. דהני כמקנים נדרו, שמבקש ממנה דברים שאינה יכולה לקיים, ויש מפרשים שתערה לאשתו, שתמלא עשרה כדי מים ותשתך לחוץ דרמאית כשוטה. ו) ואלו יוצאות שלא בכתבה. העוברת על דת משה. דיני התורה. ויהודית, שקנאו בנות ישראל. ואיזו היא דת משה, מאכילתו שאינו מעשר, ולא נודע לו עד אחר אכילה. כגון שאמרה לו פלוני מקו לי הכרי ואכלו, ונודע לו אחר כך ששקרה. ומשמשתו נדה, כגון שהחזקוה נדה אצל כשנותיה. שלבשה בגדים שהיו מיחדים לה לימי נדתה. וכלבעלה אמרה טהורה אני, או שאמרה לו פלוני תקם טהר לי את הכתם, ואחר כך נודע לו ששקרה. ולא קוצה לה חלה, שאמרה פלוני הפרש לי חלה מן העיסה, ואשתפכה ששקרה. ונודרת ואינה מקיימת, דאמר מר בעוון נדרים בנים של אדם מתים. ואיזוהי דת יהודית, דאינה בשוק וראשה פרוע. שעשרה מגלה. ומקפיד במגמרא שאם מגלה לבעלי זה דת משה. ובמגלה קצת זה דת יהודית. וטוויה בשוק, ומראה זרועותיה לבני אדם. ומדברת עם בעל אחר, מרבה בשיחה עמהן. אבא שאול אומר, אף המגלגלת. יוליד בפניו. שמגלגלת אבי בעלה בפניו. רבי טרפון אומר, אף הקולנית. ואיזו היא קולנית, לכשהיא מדברת בתוך ביתה קולה. וצריך לכל אלו הדברים עדים והתראה להפסידן כתבתן.

מסכת כתובות פרק ח

ז המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, מודים בית שמאי שלא תתקשט באחד מכל המינים שהם אסור עליה. ובענעות בכשא שנינה רק בזמן שאינו אסור. ובעבשירות אינו אסור זמן, אבל אם אמר עד זמן קצבה לדבר, שלא אמר זמן. ג) המדיר את אשתו שלא תתקשט באחד מכל המינים שהם אסור עליה. ובענעות בכשא שנינה רק בזמן שאינו אסור זמן, אבל אם אמר עד זמן קצבה לדבר, ובעבשירות אינו אסור זמן. ד) המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה, בענעות בכשא שנינה רק בזמן שאינו אסור זמן, אבל אם אמר עד זמן פלוני, תמתין עד אז ואז תתקשט, ואמרינן בגמרא קצבה ר"ב חדש, ויש אומרים רגל, שכן בנות ישראל מתקשטות לרגל, ובעבשירות שגרילות בכך ביותר, שלשים יום תמתין, שהיא נקנית מרים קשוטיה שלשים יום. ד) המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה, שהיא אמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבית אבי, והוא קים לה. בזמן שהוא בעמה בעיר, שאביה גר באותה עיר. חדש אחד יקים אותה. שנים אם נכנס לה אחד בחדש השני, יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובכהנת. שנים יקים. שלשה יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובזמן שהוא בעיר אחרת, יוציא ויתן כתבה. ה המדיר את אשתו שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה. יוציא ויתן כתבה. מפני שנולע בפניה. ואם היה טוען משום דבר אחר שלא יכניס שם בני אדם בחזקת שם קרובים. רשאי. ודוקא בחזקת שם שמצאם שם בני אדם פרוצים. אמר לה כשעדרה נדרי עוני נקש, הרי מפר לך על מנת שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי דברים של קלון, או מה שאמרתי לך, או שאמר לה על מנת שתהא המלאה המערה לאשתו, שתרערע אחר התשמיש כדי שתעבר, יוציא ויתן כתבה. דהני כמקנים נדרו, שמבקש ממנה דברים שאינה יכולה לקיים, ויש מפרשים שתערה לאשתו, שתמלא עשרה כדי מים ותשתך לחוץ דרמאית כשוטה. ו) ואלו יוצאות שלא בכתבה. העוברת על דת משה. דיני התורה. ויהודית, שקנאו בנות ישראל. ואיזו היא דת משה, מאכילתו שאינו מעשר, ולא נודע לו עד אחר אכילה. כגון שאמרה לו פלוני תקן לי הכרי ואכלו, ונודע לו אחר כך ששקרה. ומשמשתו נדה, כגון שהחזקוה נדה אצל כשנותיה. שלבשה בגדים שהיו מיחדים לה לימי נדתה. וכלבעלה אמרה טהורה אני, או שאמרה לו פלוני תקם טהר לי את הכתם, ואחר כך נודע לו ששקרה. ולא קוצה לה חלה, שאמרה פלוני הפרש לי חלה מן העיסה, ואשתפכה ששקרה. ונודרת ואינה מקיימת, דאמר מר בעוון נדרים בנים של אדם מתים. ואיזוהי דת יהודית, דאינה בשוק וראשה פרוע. שעשרה מגלה. ומקפיד במגמרא שאם מגלה לבעלי זה דת משה. ובמגלה קצת זה דת יהודית. וטוויה בשוק, ומראה זרועותיה לבני אדם. ומדברת עם בעל אחר, מרבה בשיחה עמהן. אבא שאול אומר, אף המגלגלת. יוליד בפניו. שמגלגלת אבי בעלה בפניו. רבי טרפון אומר, אף הקולנית. ואיזו היא קולנית, לכשהיא מדברת בתוך ביתה שומעין קולה. ושכניה שומעין קולה:

ז המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, מודים בית שמאי שלא תתקשט באחד מכל המינים שהם אסור עליה. ובענעות בכשא שנינה רק בזמן שאינו אסור זמן, אבל אם אמר עד זמן קצבה לדבר, ובעבשירות אינו אסור זמן. ד) המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה, שהיא אמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבית אבי, והוא קים לה. בזמן שהוא בעמה בעיר, שאביה גר באותה עיר. חדש אחד יקים אותה. שנים אם נכנס לה אחד בחדש השני, יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובכהנת. שנים יקים. שלשה יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובזמן שהוא בעיר אחרת, יוציא ויתן כתבה. ה המדיר את אשתו שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה. יוציא ויתן כתבה. מפני שנולע בפניה. ואם היה טוען משום דבר אחר שלא יכניס שם בני אדם בחזקת שם קרובים. רשאי. ודוקא בחזקת שם שמצאם שם בני אדם פרוצים. אמר לה כשעדרה נדרי עוני נקש, הרי מפר לך על מנת שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי דברים של קלון, או מה שאמרתי לך, או שאמר לה על מנת שתהא המלאה המערה לאשתו, שתרערע אחר התשמיש כדי שתעבר, יוציא ויתן כתבה. דהני כמקנים נדרו, שמבקש ממנה דברים שאינה יכולה לקיים, ויש מפרשים שתערה לאשתו, שתמלא עשרה כדי מים ותשתך לחוץ דרמאית כשוטה. ו) ואלו יוצאות שלא בכתבה. העוברת על דת משה. דיני התורה. ויהודית, שקנאו בנות ישראל. ואיזו היא דת משה, מאכילתו שאינו מעשר, ולא נודע לו עד אחר אכילה. כגון שאמרה לו פלוני תקן לי הכרי ואכלו, ונודע לו אחר כך ששקרה. ומשמשתו נדה, כגון שהחזקוה נדה אצל כשנותיה. שלבשה בגדים שהיו מיחדים לה לימי נדתה. וכלבעלה אמרה טהורה אני, או שאמרה לו פלוני תקם טהר לי את הכתם, ואחר כך נודע לו ששקרה. ולא קוצה לה חלה, שאמרה פלוני הפרש לי חלה מן העיסה, ואשתפכה ששקרה. ונודרת ואינה מקיימת, דאמר מר בעוון נדרים בנים של אדם מתים. ואיזוהי דת יהודית, דאינה בשוק וראשה פרוע. שעשרה מגלה. ומקפיד במגמרא שאם מגלה לבעלי זה דת משה. ובמגלה קצת זה דת יהודית. וטוויה בשוק, ומראה זרועותיה לבני אדם. ומדברת עם בעל אחר, מרבה בשיחה עמהן. אבא שאול אומר, אף המגלגלת. יוליד בפניו. שמגלגלת אבי בעלה בפניו. רבי טרפון אומר, אף הקולנית. ואיזו היא קולנית, לכשהיא מדברת בתוך ביתה שומעין קולה. וצריך לכל אלו הדברים עדים והתראה להפסידן כתבתן.

ז) המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, עוני נפש, כגון שלא תאכל בשר, שלא תשתה יין, או נדרים שבינו לבינה, **אינה מקדשת,** ואפילו גט אינה צריכה, שקדושי טעות הם. **בנקה סתם** וכגון **בנקה סתם בנמצא בה מומין, תצא שלא בכתבה.** אבל גט צריכה מספק שמא כשבנקה מחל לה. משום דאין אדם שמקדם בעילתו בעילת זנות. **קדש האשה על מנת שאין בה מומין, ונמצאו בה מומין אינה מקדשת, בנקה סתם ונמצאו בה מומין, תצא שלא בכתבה. כל המומין המסוכין בכתבים מוסלין בגשים.** ומפרשים בפרק ד' דבכורות. **ח) היו בה מומין, ועודה בבית אביה,** בארוסה, ולא יזדיע שעל ידי זה קנים לה הנדר, **יוציא ויתן כתבה.** ששומע שנדרה וקים לה. **והא** הוא חושבת שהוא שונא אותה, ואינה יכולה לדור אצלו. **רבי יהודה אומר, בישראל יש אחד יקים.** הנדר, **שנים יוציא ויתן כתבה. ובכהנת** דהיינו אשת כהן, **שנים יקים, שלשה יוציא ויתן כתבה.** כין שאינו יכול להחזירה אחר הראשון, ונתרנן

בנמצא בה מומין, אינה מקדשת. ואפילו בנמצא בה מומין, **בנמצא בה מומין אינה מקדשת, בנקה סתם ונמצאו בה מומין, תצא שלא בכתבה. כל המומין המסוכין בכתבים מוסלין בגשים.** ומפרשים בפרק ד' דבכורות. **ח) היו בה מומין, ועודה בבית אביה,** בארוסה, ולא יזדיע שעל ידי זה קנים לה הנדר, **יוציא ויתן כתבה.** שלא תחשבנה שהוא שונא אותה, ואינה יכולה לדור אצלו. **רבי יהודה אומר, בישראל יש אחד יקים.** הנדר, **שנים יוציא ויתן כתבה. ובכהנת** דהיינו אשת כהן, **שנים יקים, שלשה יוציא ויתן כתבה.** כין שאינו יכול להחזירה אחר הראשון, ונתרנן

הבורסי, מעבד עורות. כל אלו אם אינה רוצה לדור עמו, כופין אותו להוציא. **בין שהיו בה עד שלא נשאו, ובין משנשאו נולדו. ועל כלן אמר רבי מאיר, אף על פי שהתנה עמה, יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל, ובעכשיו איני יכולה לקבל. וחכמים אומרים, מעכשיו אינה יכולה לקבל. חוץ ממומה שחין. כל אלו אם אינה רוצה לדור עמו, כופין אותו להוציא. בין שהיו בה עד שלא נשאו, ובין משנשאו נולדו. ועל כלן אמר רבי מאיר, אף על פי שהתנה עמה, יכולה היא שתאמר סבורה הייתי שאני יכולה לקבל, ובעכשיו איני יכולה לקבל. וחכמים אומרים, מעכשיו אינה יכולה לקבל. חוץ ממומה שחין, מפני שמומה שחוא בולדה בקרובותיו: ט האיש שנולדו בו מומין, אין כופין אותו להוציא. אמר רבן שמעון בן גמליאל, במה דברים אמורים, במומין הקטנים. אבל במומין הגדולים, כופין אותו להוציא. י ואלו שכופין אותו להוציא, מכה שחין, ובעל פוליפוס, והמקמץ, חוגר שמן מומה שחין, מפני שמומה שחוא בולדה בקרובותיו: ט האיש שנולדו בו מומין, אין כופין אותו להוציא. אמר רבן שמעון בן גמליאל, במה דברים אמורים, בהבעל יכול לטען על פי שהתנה עמה, יכולה היא שתאמר, סבורה הייתי שאני יכולה לקבל, ועכשיו איני יכולה לקבל. וחכמים אומרים, מקבלת היא על פרחה, חוץ ממומה שחין, מפני שמומה שחוא בולדה בקרובותיו. אמר רבן שמעון בן גמליאל, לאחיך הייתי יכולה לקבל, ולך איני יכולה לקבל:**

פרק ח א האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס, מודים בית שמאי ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים. נפלו לה משנתארסה, בית שמאי אומרים, לא תמכור. אלו ואלו מודים, שאם מכרה ונתנה, קיים. אמר רבי יהודה, אמרו לפני רבן גמליאל, הואיל וזקנה באשה נמשעת אנו בושין, אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים, נכסים שנפלו לה קדם מוצא מיד הלקוחות, שלא נשאת ונשאת, רבן גמליאל אומר, אם מכרה ונתנה, קיים. אמר רבי שמעון בן עקיבא, אמרו לפני רבן גמליאל, הואיל וזקנה באשה, לא יזקפו בנכסים. אמר להם, על החדשים אנו בושין, אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים:

הבורסי, כגון כופין אותו להוציא, במומין הקטנים, אבל במומין הגדולים, כגון נסמין עיון, כופין אותו להוציא. וחכמים פליגי עליו וסבריא להו דאפילו במומין הגדולים, אין כופין אותו להוציא. ט) ואלו שכופין אותו להוציא ולתן כתבה. מכה שחין, מצוקע, ובעל פוליפוס, שיש לו ריח החוטם. ויש אומרים ריח הפה. והמקמץ, מקבץ צואת כלבים לעבוד עורות. והמצרף נחשת, שחופך הנחשת במקום מוצאו, שיש שם סרחון.

ז המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, מודים בית שמאי שלא תתקשט באחד מכל המינים שהם אסור עליה. ובענעות בכשא שנינה רק בזמן שאינו אסור זמן, אבל אם אמר עד זמן קצבה לדבר, ובעבשירות אינו אסור זמן. ד) המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה, שהיא אמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבית אבי, והוא קים לה. בזמן שהוא בעמה בעיר, שאביה גר באותה עיר. חדש אחד יקים אותה. שנים אם נכנס לה אחד בחדש השני, יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובכהנת. שנים יקים. שלשה יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, יוציא ויתן כתבה. ה המדיר את אשתו שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה. יוציא ויתן כתבה. מפני שנולע בפניה. ואם היה טוען משום דבר אחר שלא יכניס שם בני אדם בחזקת שם קרובים. רשאי. ודוקא בחזקת שם שמצאם שם בני אדם פרוצים. אמר לה כשעדרה נדרי עוני נקש, הרי מפר לך על מנת שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי דברים של קלון, או מה שאמרתי לך, או שאמר לה על מנת שתהא המלאה המערה לאשתו, שתרערע אחר התשמיש כדי שתעבר, יוציא ויתן כתבה. דהני כמקנים נדרו, שמבקש ממנה דברים שאינה יכולה לקיים, ויש מפרשים שתערה לאשתו, שתמלא עשרה כדי מים ותשתך לחוץ דרמאית כשוטה. ו) ואלו יוצאות שלא בכתבה. העוברת על דת משה. דיני התורה. ויהודית, שקנאו בנות ישראל. ואיזו היא דת משה, מאכילתו שאינו מעשר, ולא נודע לו עד אחר אכילה. כגון שאמרה לו פלוני תקן לי הכרי ואכלו, ונודע לו אחר כך ששקרה. ומשמשתו נדה, כגון שהחזקוה נדה אצל כשנותיה. שלבשה בגדים שהיו מיחדים לה לימי נדתה. וכלבעלה אמרה טהורה אני, או שאמרה לו פלוני תקם טהר לי את הכתם, ואחר כך נודע לו ששקרה. ולא קוצה לה חלה, שאמרה פלוני הפרש לי חלה מן העיסה, ואשתפכה ששקרה. ונודרת ואינה מקיימת, דאמר מר בעוון נדרים בנים של אדם מתים. ואיזוהי דת יהודית, דאינה בשוק וראשה פרוע. שעשרה מגלה. ומקפיד במגמרא שאם מגלה לבעלי זה דת משה. ובמגלה קצת זה דת יהודית. וטוויה בשוק, ומראה זרועותיה לבני אדם. ומדברת עם בעל אחר, מרבה בשיחה עמהן. אבא שאול אומר, אף המגלגלת. יוליד בפניו. שמגלגלת אבי בעלה בפניו. רבי טרפון אומר, אף הקולנית. ואיזו היא קולנית, לכשהיא מדברת בתוך ביתה שומעין קולה. וצריך לכל אלו הדברים עדים והתראה להפסידן כתבתן.

ז המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצאו עליה נדרים, מודים בית שמאי שלא תתקשט באחד מכל המינים שהם אסור עליה. ובענעות בכשא שנינה רק בזמן שאינו אסור זמן, אבל אם אמר עד זמן קצבה לדבר, ובעבשירות אינו אסור זמן. ד) המדיר את אשתו שלא תלך לבית אביה, שהיא אמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבית אבי, והוא קים לה. בזמן שהוא בעמה בעיר, שאביה גר באותה עיר. חדש אחד יקים אותה. שנים אם נכנס לה אחד בחדש השני, יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, רגל אחד יקים. ובכהנת. שנים יקים. שלשה יוציא ויתן כתבה. ובזמן שהוא בעיר אחרת, יוציא ויתן כתבה. ה המדיר את אשתו שלא תלך לבית האבל או לבית המשתה. יוציא ויתן כתבה. מפני שנולע בפניה. ואם היה טוען משום דבר אחר שלא יכניס שם בני אדם בחזקת שם קרובים. רשאי. ודוקא בחזקת שם שמצאם שם בני אדם פרוצים. אמר לה כשעדרה נדרי עוני נקש, הרי מפר לך על מנת שתאמרי לפלוני מה שאמרת לי דברים של קלון, או מה שאמרתי לך, או שאמר לה על מנת שתהא המלאה המערה לאשתו, שתרערע אחר התשמיש כדי שתעבר, יוציא ויתן כתבה. דהני כמקנים נדרו, שמבקש ממנה דברים שאינה יכולה לקיים, ויש מפרשים שתערה לאשתו, שתמלא עשרה כדי מים ותשתך לחוץ דרמאית כשוטה. ו) ואלו יוצאות שלא בכתבה. העוברת על דת משה. דיני התורה. ויהודית, שקנאו בנות ישראל. ואיזו היא דת משה, מאכילתו שאינו מעשר, ולא נודע לו עד אחר אכילה. כגון שאמרה לו פלוני תקן לי הכרי ואכלו, ונודע לו אחר כך ששקרה. ומשמשתו נדה, כגון שהחזקוה נדה אצל כשנותיה. שלבשה בגדים שהיו מיחדים לה לימי נדתה. וכלבעלה אמרה טהורה אני, או שאמרה לו פלוני תקם טהר לי את הכתם, ואחר כך נודע לו ששקרה. ולא קוצה לה חלה, שאמרה פלוני הפרש לי חלה מן העיסה, ואשתפכה ששקרה. ונודרת ואינה מקיימת, דאמר מר בעוון נדרים בנים של אדם מתים. ואיזוהי דת יהודית, דאינה בשוק וראשה פרוע. שעשרה מגלה. ומקפיד במגמרא שאם מגלה לבעלי זה דת משה. ובמגלה קצת זה דת יהודית. וטוויה בשוק, ומראה זרועותיה לבני אדם. ומדברת עם בעל אחר, מרבה בשיחה עמהן. אבא שאול אומר, אף המגלגלת. יוליד בפניו. שמגלגלת אבי בעלה בפניו. רבי טרפון אומר, אף הקולנית. ואיזו היא קולנית, לכשהיא מדברת בתוך ביתה שומעין קולה. וצריך לכל אלו הדברים עדים והתראה להפסידן כתבתן.